

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 czerwca 2020 r.

Pozycja 182

POSTANOWIENIE z dnia 5 marca 2020 r. Sygn. akt Ts 68/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski – przewodniczący i sprawozdawca
Jarosław Wyrembak
Rafał Wojciechowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 11 maja 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A.W.,

p o s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie i nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 marca 2017 r. (data nadania) A.W. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą A.W. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 207 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, ze zm.; dalej: p.p.s.a.) w zakresie, w jakim „nie przewiduje obowiązku, a jedynie możliwość odstąpienia od zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego w całości lub w części w przypadkach szczególnie uzasadnionych, w szczególności w sytuacji braku przyczynienia się strony obciążonej kosztami do wydania wadliwego wyroku przez sąd I instancji”, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji, natomiast art. 194 i art. 227 p.p.s.a. w zakresie, w jakim nie przewidują „możliwości zaskarżenia orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego wydanego przez Naczelny Sąd Administracyjny”, są niezgodne z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany w skardze art. 207 § 2 p.p.s.a. narusza wyrażone w art. 2 Konstytucji zasady: zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, sprawiedliwości, bezpieczeństwa prawnego oraz prawidłowej legislacji, gdyż pozwala sądowi na swobodną i uznaniową ocenę, czy w rozpatrywanej przez niego sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek odstąpienia od zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego. Skarżący, powoławszy się na orzecznictwo NSA, dowodzi, że w sytuacji, gdy – tak jak w sprawie, w związku z którą wniósł skargę do Trybunału – uwzględnienie skargi kasacyjnej następuje na skutek wadliwego uzasadnienia sporządzonego przez sąd pierwszej instancji, zasadne jest odstąpienie od obciążenia strony kosztami postępowania kasacyjnego.

Dlatego też – jak podkreślił – w takich sytuacjach przepisy p.p.s.a. „powinny wykluczać możliwość zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego”. Z kolei art. 194 i art. 227 p.p.s.a., przez to, że nie przewidują instancyjnej kontroli orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego naruszają prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy oraz zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji.

Postanowieniem z 11 maja 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącemu 22 maja 2017 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze, stwierdziwszy, że wydanie merytorycznego orzeczenia jest niedopuszczalne. Za takim rozstrzygnięciem przemawiały następujące argumenty. Skarżący zarzucił niezgodność art. 207 § 2 p.p.s.a. tylko z art. 2 Konstytucji, tymczasem zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Trybunału, ten przepis ustawy zasadniczej nie jest dla skarżących źródłem przysługujących im wolności lub praw o charakterze podmiotowym. W związku z tym Trybunał uznał, że w tym zakresie skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (ówcześnie: Dz. U. poz. 2072, obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK). Z kolei w zakresie, w jakim skarżący twierdził, że art. 194 i art. 227 p.p.s.a. są niezgodne z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji, skarga nie spełniała podstawowego warunku wskazanego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK. Skarżący nie przedstawił bowiem orzeczenia wydanego na podstawie zakwestionowanych przepisów, ponieważ nie wniósł zażalenia na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego. Trybunał ponadto stwierdził, że w zakresie art. 194 p.p.s.a. wydanie merytorycznego orzeczenia jest zbędne, gdyż w wyroku z 15 listopada 2016 r. (sygn. SK 46/15, OTK ZU nr 1/A/2016, poz. 87) Trybunał orzekł, że § 1 tego przepisu w związku z art. 15 § 1 p.p.s.a. w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia orzeczenia o kosztach postępowania wydanego po raz pierwszy przez NSA, jest zgodny z art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

W zażaleniu złożonym 29 maja 2017 r. (data nadania) skarżący zakwestionował postanowienie Trybunału w całości. Zarzucił w nim, że Trybunał bezzasadnie („całkowicie dowolnie i sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego”) przyjął, iż dołączony do skargi wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 listopada 2016 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok NSA) w zakresie, w jakim rozstrzyga o kosztach postępowania kasacyjnego, nie jest orzeczeniem, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Przepisy te – jak podkreślił skarżący – zobowiązują wnoszącego skargę do przedstawienia wraz z nią orzeczenia wydanego na podstawie zakwestionowanego w skardze przepisu, po wyczerpaniu przysługującej w sprawie drogi prawnej. Dlatego „nie sposób wymagać od skarżącego, który kwestionuje brak możliwości zaskarżenia danego orzeczenia, aby przed złożeniem skargi konstytucyjnej, zobowiązany był do złożenia środka odwoławczego, który mu nie przysługuje. Wymóg taki jest sprzeczny z *ratio legis* powołanych przepisów oraz zasadą działania sądów i organów w granicach i na podstawie prawa”. Poza tym – jak zauważył skarżący – wniesienie zażalenia na rozstrzygnięcie o kosztach nie zmieniłoby jego sytuacji, gdyż zostałoby ono odrzucone przez sąd jako niemające podstawy prawnej. To z kolei mogłoby narazić pełnomocnika reprezentującego skarżącego na odpowiedzialność dyscyplinarną za działanie niezgodne z prawem.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie

trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie stwierdza, że w przypadku rozpatrywanej skargi konstytucyjnej zachodzą wątpliwości uzasadniające konieczność merytorycznego rozpoznania podniesionych w niej zarzutów.

W związku z tym Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK – postanowił uwzględnić zażalenie i nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.